

Nota informativă

cu privire la dezvoltarea sistemului de protecție a indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate în Republica Moldova. Prezentarea hărții indicațiilor geografice.

raportor: *Agencia de Stat pentru Proprietatea Intelectuală*

Având în vedere importanța strategică a Sistemului de protecție a indicațiilor geografice (IG), denumirilor de origine (DO) și specialităților tradiționale garantate (STG) pentru dezvoltarea economică a țării, necesitatea consolidării și promovării acestui sistem și urmare recomandărilor Comisiei Naționale pentru Proprietatea Intelectuală din 26 aprilie 2018, au fost realizate următoarele acțiuni:

1. Acordarea suportului producătorilor autohtoni în vederea înregistrării IG/DO noi.

AGEPI acordă permanent suportul necesar atât producătorilor, cât și autorităților implicate în funcționarea sistemului IG, DO, STG.

În scopul asigurării asistenței consultative multilaterale pe data de 11 martie 2019 AGEPI a lansat un nou serviciu gratuit, astfel implementând procedura de verificare prealabilă a formularelor cererilor de înregistrare a IG, DO, STG (<http://agepi.gov.md/ro/news/un-nou-serviciu-gratuit-prestat-de-c%C4%83tre-agepi>).

De serviciul dat deja a beneficiat un solicitant, care ulterior pe data de 24 aprilie 2019 a depus cererea de înregistrare a DO Agriș de Mărinici.

În perioada de raport au fost depuse 6 cereri de înregistrare a IG, DO, STG:

- DO BRÂNZĂ DE MĂGURA;
- DO Agriș de Mărinici;
- IG PRUNE DEOSEBITE DE LALOVA;
- IG MIERE DIN CODRII MOLDOVEI;
- IG PISTIL DE VALEA RĂUTULUI;
- STG PRUNE UMPLUTE CU MIEZ DE NUCĂ.

Cu referire la IGP și DOP, AGEPI a înregistrat în registrele naționale corespunzătoare și a publicat în BD “Indicații geografice” (accesibilă public, gratuit) informația referitoare la persoanele care au dobândit dreptul de utilizare a IGP/DOP. Astfel, în prezent 71 de producători dețin dreptul de utilizare pentru următoarele IGP:

Codru - 24 de deținători (inclusiv – 16-PPV^[1] și 8-PS^[2]);
Valul lui Traian - 35 de deținători (inclusiv 16-PPV și 19-PS);
Ștefan Vodă - 9 deținători (inclusiv 8-PPV și 1-PS);
Divin - 3 deținători (3-PRV^[3]).

Pentru DOP BRÎNZĂ DE POPEASCA și IGP Dulceață din petale de trandafir Călărași,

^[1] PPV - Producător de produse vitivinicole

^[2] PS - Producător de struguri

^[3] PRV - Producător de rachiu de vin

Rachiu de caise de Nimoreni și ZĂBRICENI nici un producător nu a reușit să obțină dreptul de utilizare, din motivul că nu au fost stabilite organismele sau instituțiile de verificare a conformității produselor respective.

În vederea îmbunătățirii activității de control a instituțiilor de certificare și control din Republica Moldova a fost elaborat, cu suportul Proiectului UE „Suport pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală” în Republica Moldova (EuropeAid/137467/DH/SER/MD) (Proiectul UE „SARDPI”), Ghidul privind controalele oficiale referitoare la DOP, IGP și STG pentru produsele agricole și agroalimentare în Uniunea Europeană”

http://agepi.gov.md/sites/default/files/ipr_project/Ghidul_privind_controalele_oficiale_referit_oare_la_DOP_IGP_STG_in_UE.pdf).

2. Inventarierea potențialului de producere a produselor agricole și alimentare cu IGP, DOP și a STG

Pe parcursul anului 2018, AGEPI, cu suportul Proiectului UE „SARDPI”, a realizat o serie de acțiuni menite să consolideze și să promoveze sistemul IG.

În acest context poate fi menționată activitatea referitor la elaborarea Ghidului practic pentru identificarea potențialelor produse ce pot fi promovate sub IG, DO sau recunoscute în calitate de STG în Republica Moldova

http://agepi.gov.md/sites/default/files/ipr_project/Site_Guideline_ROM_GI_18-10-2017.pdf

În baza Ghidului a fost realizat un Studiu privind identificarea produselor, băuturilor, bucatelor și obiectelor de meșteșugărit pasibile înregistrării în calitate de IG, DO și STG în Republica Moldova. În rezultatul studiului au fost identificate 67 de produse cu potențial de comercializare sub o IG sau DO ori în calitate de STG. Rezultatele Studiului au fost publicate într-o broșură. Studiul este accesibil online la adresa:

http://agepi.gov.md/sites/default/files/ipr_project/Raport_Studiu_IG_Ro_final-compressed.pdf

Totodată, au fost elaborate/coordonate și înaintate spre omologare 8 caiete de sarcini (7 pentru IG/DO și 1 pentru STG).

3. Harta interactivă “Produse tradiționale din Republica Moldova”

Pe parcursul anului 2018, cu suportul Proiectului „SARDPI”, a fost elaborată Harta interactivă “Produse tradiționale din Republica Moldova” (Anexă). Harta include informația referitor la produsele tradiționale (repartizate pe unități administrative) cu potențial de a fi valorificate prin sistemul de IG și produsele care beneficiază de IG protejate. La momentul de față este inclusă informația referitor la produsele identificate și menționate în Studiul realizat în cadrul Proiectului UE „SARDPI”. Aceasta urmează a fi lansată în semestrul I al anului 2019.

4. Acțiuni privind protecția IG, DO autohtone realizate în baza Acordului de Asociere între Republica Moldova și Uniunea Europeană

În data de 24.08.2018 a fost semnată Decizia nr. 1/2018 a Subcomitetului pentru IG privind completarea Anexelor XXX-C și XXX-D la Acordul de Asociere RM-UE privind recunoașterea reciprocă a unor noi indicații geografice. Decizia nr.1/2018 a Subcomitetului RM-UE pentru IG a fost publicată în Jurnalul Oficial al UE din 14 decembrie 2018.

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=OJ:L:2018:318:TOC>

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:L:2018:318:TOC>

În baza Acordului de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte (în continuare – Acord de Asociere RM-UE) pe data de 19 octombrie 2018 în orașul Bruxelles au avut loc ședințele Comitetului de Asociere în Configurația Comerț , inclusiv ședința Subcomitetului UE-RM pentru IG.

Astfel, în prezent pe teritoriul UE sunt protejate:

- DOP Românești și Ciumai;
- IGP Divin, Codru, Ștefan Vodă, Valul lui Traian, Dulceață din petale de trandafir

Călărași, Rachiul de caise de Nimoreni,

iar DOP Brânză de Popeasca și IGP Zăbriceni au fost înaintate spre protecție în UE (solicitarea a fost expedită pe data de 19 octombrie 2018).

5. Promovarea sistemului de IG, DO și STG.

AGEPI a depus și va depune eforturi susținute pentru promovarea sistemului de IG, DO, STG atât pe plan național, cât și internațional.

Pe pagina AGEPI este creată rubrica „Indicații geografice, Denumiri de origine și Specialități tradiționale garantate” unde orice persoană interesată poate găsi informația relevantă, utilă referitor la IG, DO, STG (<http://agepi.gov.md/ro/gi-ao-tsg/despre>). Baza de date “Indicații geografice” include IG, DO depuse prin procedura națională și IG, DO din UE pentru care se asigură protecție în baza Acordului de Asociere între Republica Moldova și Uniunea Europeană (<http://www.db.agepi.md/GeogrIndications/SearchGI.aspx>).

Tot aici se poate de accesat și baza de date gestionată de OMPI ce include denumirile de origine protejate în baza Acordul de la Lisabona privind protecția și înregistrarea internațională a denumirilor de origine (<https://www.wipo.int/ipdl/en/search/lisbon/search-struct.jsp>).

În perioada de raport au fost diseminate informații cu referire la sistemul național de protecție a IG în cadrul a 12 evenimente naționale și internaționale, o parte fiind organizate cu suportul Proiectului UE „SARDPI”:

- Campania de promovare „Autentic Moldovenesc”, ce a avut drept scop promovarea produselor tradiționale moldovenești cu IG, tradițiilor și specificului local, dar și dezvoltarea potențialului țării în materie de vinuri, produse alimentare, de meșteșugărit, preparate culinare și alte produse specifice, și desfășurarea în cadrul acesteia a unei serii de evenimente, printre care Povești pe acoperiș „Autentic Moldovenesc”;

- Seminar de instruire „Pașii, procedurile și setul de documente necesare pentru produsele pasibile înregistrării în calitate de IG” (19 martie), destinat producătorilor identificați cu produse de origine animală și specialități tradiționale pasibile înregistrării în calitate de IG;

- Seminar de instruire privind controlul, verificarea conformității produselor agricole și agroalimentare înregistrate cu DO, IG sau STG (29 martie). La eveniment au participat reprezentanți ai autorităților și instituțiilor implicate în sistemul național de IG din RM, precum MADRM, CMAC, ANSA, Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Producției Alcoolice și APCSP. Participanții au fost familiarizați cu cerințele reglementărilor UE, rolul controlului (verificarea respectării prevederilor caietului de sarcini și ex officio) în schemele de calitate a alimentelor;

- Atelier de lucru cu genericul „Rolul produselor tradiționale cu Indicație Geografică în dezvoltarea afacerilor în RM și UE” (10 mai), destinat producătorilor identificați cu produse de origine animală și specialități tradiționale pasibile înregistrării în calitate de indicații geografice. La eveniment au participat reprezentanți de la AGEPI, MADRM, MEI, ANSA, CMAC, CCI, experți ai Proiectului UE „SARDPI” și aproximativ 20 de producători autohtoni;

- Seminar cu privire la instruirea în domeniul IG destinat organelor de verificare și control oficial. La eveniment au participat reprezentanții unităților teritoriale ale ANSA, Inspectoratului de Stat pentru Supravegherea Producției Alcoolice, Centrului de Certificare a

Produselor, MADRM, APCSP (23 mai). Evenimentul s-a desfășurat la sediul ANSA. Seminarul a avut drept scop sporirea cunoștințelor specialiștilor autorităților implicate în sistemul de control al produselor agroalimentare, inclusiv a celor cu denumiri de origine protejate (DOP), indicații geografice protejate (IGP) și specialități tradiționale garantate (STG).

În cadrul rundeii a 58-a a Adunări Generale a statelor membre ale OMPI (Geneva, Elveția) AGEPI a participat cu un stand expozițional cu genericul ”MOLDOVA- designing lifestyle” – rolul designului în creșterea calității vieții din Republica Moldova. În cadrul evenimentului la care au participat peste 300 de delegați din 191 de țări au fost expuse pentru degustare și câteva produse tradiționale moldovenești cum ar fi cornulețe cu vișine, prune în vin, prune uscate umplute cu nuci, pistil de fructe.

Promovarea cunoștințelor din domeniul IG, DO, STG se realizează de asemenea în cadrul cursurilor de instruire „Protecția proprietății intelectuale”, organizat anual de AGEPI. Planul de învățământ la cursului de instruire conține șapte discipline: dreptul proprietății industriale, dreptul de autor și drepturile conexe, invenții, soiuri de plante, mărci, indicații geografice, denumiri de origine și specialități tradiționale garantate, desene și modele industriale, economia și evaluarea proprietății intelectuale, cu un număr total de 148 de ore de studii, inclusiv 12 ore sunt destinate pentru IG, DO, STG. Pe parcursul anului 2018 cursul de instruire „Protecția proprietății intelectuale” a fost absolvit de 18 persoane.

Dat fiind interesul în creștere față de domeniul IG, un șir de mandatar autorizați care nu erau atestați în domeniul respectiv, au solicitat acest lucru. Astfel, în anul 2018, 6 mandatar au susținut examenul de calificare și au fost atestați și pentru domeniul IG, DO, STG. În total 25 mandatar sunt atestați pentru domeniul IG, DO, STG.

În scopul promovării sistemului național de indicații geografice, precum și în vederea creșterii nivelului de cunoaștere a schemelor de calitate legate de proveniența geografică a produselor în rândurile consumatorilor, dar și reieșind din bunele practici europene, considerăm oportun de a completa lista acțiunilor de promovare a sistemului de indicații geografice cu promovarea sistemului prin intermediul mărcilor poștale.

Recomandări:

- Promovarea sistemului IGP, DOP și a STG prin intermediul mărcilor poștale.
- Continuarea acordării suportului consultativ necesar atât producătorilor cât și autorităților pentru implementarea sistemului de IG, DO și STG.
- Soluționarea problemelor ce țin de dobândirea de către producători a dreptului de utilizare a IGP/DOP.
 - Realizarea acțiunilor necesare pentru înregistrarea IG, DO și a STG identificate în baza Studiului privind identificarea produselor, băuturilor, bucatelor și obiectelor de meșteșugărit pasibile înregistrării în calitate de IG, DO și STG în Republica Moldova.
 - Identificarea, implementarea mecanismelor de susținere a producătorilor autohtoni care doresc să obțină protecția juridică a IG, DO și STG.
 - Implicarea producătorilor produselor agroalimentare ecologice în sistemul de protecție prin intermediul IG/DO.
 - Promovarea produselor cu IGP, DOP și a STG în cadrul evenimentelor organizate în Republica Moldova și peste hotare.

Harta “Produse tradiționale din Republica Moldova”

